

#1

#2

#3

#4

#5

#6

#7

#8

እባክዎን በግራጫ መደብ ላይ የሰፈረውን ጽሑፍ ብቻ ያትሙ

#4.

አደጋን የማያሰክትሉ ሦስት አሰፈላጊ አሰራሮች

ተጎጂዎች በራሳቸው መንገድ እና በራሳቸው ጊዜ እንዲናገሩ ፍቀድላቸው

#1

#2

#3

#4

#5

#6

#7

#8

#4.

አደጋን የሚያስከትሉ ሦስት አሰፈላጊ አሰራሮች

ተጎጂዎች በራሳቸው መንገድ እና በራሳቸው ጊዜ እንዲናገሩ ፍቅድላቸው

በወሲባዊ ጥቃት ጊዜ ሰዎች በአጥቂዎች እንደ ዕቃ ይቆጠራሉ - በሚደርሱባቸው ነገር ላይ ቁጥጥር እንዳላቸው ግለሰቦች አይደሉም የሚቆጠሩት። ያንን ሁኔታ በመለወጥ ተጠያቂዎችን ታሪካቸውን እንዳት እንደሚናገሩ የመወሰን ዕድል መስጠት ይችላሉ?

ለአደጋ የተጋለጡ ሰዎችን ግምት መስጠት፣ በአክብሮት የመያዝ እና ክብራቸውን የመጠበቅ አሰፈላጊነት የታወቀ መሆን አለበት። ነገር ግን ይህ በተግባር ላይ ምን ያካትታል?

እንደ ጋዜጠኛ ተጎጂዎችን ቃለ መጠይቅ ሲያደርጉ፣ እርስዎ ላቅ ያለ ቦታ ላይ ነዎት - ምንም ባይሰማውም እንኳ። መተማመን እና የሰሜት ደህንነት ልብ ማለት የሚያስፈልጉዎቸው ጉዳዮች ይሆናሉ። ታዲያ፣ በጥቂቱም ቢሆን እንደ መቸኮል ወይም ምላሽ እንዲሰጡ መግባት የመስሉ ዋናውን በደል የሚያስተጋባ ምንም ነገር አለማድረግ በጣም አሰፈላጊ ነው። በአደገኛ ቦታ ላይ እና የጊዜ ገደብ በሚጨናነቁበት ወቅት ላይ ሲሆኑ ይህ በቀላሉ ከግምት ውጭ ሊሆን ይችላል።

ለውይይቱ በቂ ጊዜ ለማቀድ ቅድሚያ ይሰጡ እና ተጠያቂውን ማወቃቸው ያረጋግጡ፡-

- ደስ የማይላቸውን ማንኛውንም ጥያቄዎች መመለስ አያስፈልግም።
- በማንኛውም ጊዜ ማቆም ምንም ችግር የለውም።
- እንዲታተም የሚጠይቁዎትን ማንኛውንም ዝርዝር ማክበር አለብዎት።

በመጀመሪያ ተጠያቂውን እንደ ሰው ይመልከቱ - በሁለተኛ ደረጃ ነው ታሪኩ ለመስነድ እንደምንጭ መታየት ያለባቸው።

የሚዲያ ቃለ መጠይቅ በዝባዥ ወይም ደህንነቱ ባልተጠበቀ ሁኔታ ከተፈጸመ ተጎጂዎች ላይ ጉዳት ሊያስከትል ይችላል። ይህ ክፍል አስቃቂነትን የተገነዘበ ቃለ መጠይቅ ውስጥ ያሉ መሰረታዊ ነገሮችን ያብራራል፤ የሚቀጥለው [፪.5] የተወሰኑ የሰሜት-ቀውስነት ምላሾችን እና ከተጎጂዎች ጋር በሚሰሩበት ጊዜ ሊያጋጥሟቸው የሚችሉትን ተግዳሮቶች በበለጠ ዝርዝር ይመለከታል።

ብዙ ጊዜ ጋዜጠኞች፣ እንደ ጾታዊ ጥቃት ወይም ማስቃየት የመስሉ አሰደንጋጭ እና አሳማሚ ታሪኮችን ማውራት ብቻ ስለሰውን ሊጎዱ እንደሚችሉ መጨነቃቸው የሚገርም አይደለም። ባይነገሩ የሚሻሉ ነገሮችን እንደገና እያነሱ ነው ብለው ይፈሩ ይሆናል። ወይም እንደ ሰው ታሪካቸውን ሲናገሩ የሚያጋጥመውን ጭንቀት አዲስ ጉዳት ከማድረስ ጋር ያመሳሰሉት ይሆናል።

ከጾታዊ ጥቃት ተጎጂዎች ጋር የሚሰሩ አብዛኛዎቹ የሰሜት-ቀውስን ለባለሞያዎች መናገር ራሱ ትልቅ አደጋዎች ያሉበት እንደሆነ አያስቡም። ቃለ-መጠይቅ የሚደረግለት ሰው በንግግር ወቅት ምን ያህል ደህንነት እንደሚሰማው፣ ስለሚያወራው ምን ያህል እንደሚቆጣጠሩ እና እንዲሁም ታሪካቸው በኋላ እንዳት እንደሚታተም በሚሉ ጥያቄዎች ስለሚመረኮዝ ነው[፪.7 እና ፪.8 ይመልከቱ]። ሰዎች እንደተፈረደባቸው ሲሰማቸው ወይም እንዳልሰሙ ሲሰማቸው ወይም ላልሆነ ዓላማ ጥቅም ላይ እንደሚውሉ ሲሰማቸው፣ ጉዳቱ ሊከሰት ይችላል። በአስቃቂነት ዙርያ በሚደረጉ ቃለመጠይቆች ውስጥ፣ መተማመን ስለ እና በቀላሉ የሚበላሽ ነገር ነው።

ማውራት በራሱ ከመዘዝ ነፃ ነው ከሚለው ሀሳብ የሚቃረኑ ልዩ ሁኔታዎች አሉ። ለምሳሌ፣ አንድ ሰው ከዚህ በፊት የሸሸገው እና ከዚህ በፊት ያልተመረመረ ከባድ አስቃቂ ነገር ካጋጠመው፣ ለምሳሌ በልጆች ላይ የሚፈጸም ወሲባዊ ጥቃት፣ መናገር በራሱ አለመረጋጋትን ሊፈጥር እና የተለያዩ አደጋዎችን ሊያስከትል ይችላል። በአጠቃላይ ያልተጠበቁ መረጃዎችን ከማቅረብ ይጠንቀቁ።

#1

#2

#3

#4

#5

#6

#7

#8

ሂደቱን እንዴት ከብዝሃነት ይልቅ የትብብር ማድረግ እንደሚቻል

ለተጎጂዎች ታዋቂ ጥቃት እንደ መሠረታዊ የቁጥጥር መጥፋት ነው - የሆነ የደረሰባቸውን ነገር ለመከላከል አቅጣጫ ቢሰጥ የሆነባቸው። ይህንን ለመቃወም እንዲሁ መንገድ እንደ ጋዜጠኛ ያለዎትን አንዳንድ የመቆጣጠር ኃይል መስጠት እና በሂደቱ ላይ በሚደረጉ ውሳኔዎች ላይ እንደሚሳተፉ ማድረግ ነው። ትናንሽ ምርጫዎች እንዲሁ ትልቅ ለውጥ ያመጣሉ።

በውይይት ውስጥ ማንኛውንም ዝርዝር ከመግባት በፊት የሚከተሉትን ማድረግ አለብዎት፡-

- መናገር ከባድ ሊሆን እንደሚችል ይግለጹላቸው።
- የት ቃለ መጠይቅ እንዲሚደረግላቸው እንደሚፈልጉ ለመወሰን ሙሉ ለሙሉ ያሳትፏቸው።
- ለንግግሩ ብዙ ጉልበት የሚኖራቸው መቼ እና ለምን ያህል ጊዜ ማውራት እንደሚፈልጉ - የትኛው ሰዓት እንደሚሰማቸው ይጠይቁ?
- በክፍሉ ውስጥ ከእነሱ ጋር መሆን የሚፈልጓቸው እንደ ጓደኛ ወይም ዘመድ ያለ ሰው ካለ ይጠይቁ።
- ለናገሩበት የማይፈልጉት ነገር ካለ ጠይቁቸው።
- ደስ የማይላቸው ማንኛውንም ነገር መመለስ እንደሌለባቸው አረጋግጡላቸው።

ወደ ንግግሩ ከመግባት በፊት እንደ ቃለ-መጠይቅ አድራጊ፣ ሰዎችን ለረዥም ጊዜ መናገራቸው እና እርግጠኛ እንደሚያስፈልጋቸው እንዴት እንደሚገነዘቡ ከወዲሁ ማስረዳት ጥሩ ነው። ሰዎች ታሪካቸውን በሚናገሩበት በመሃል ከመጠን በላይ ሊገቡ ይችላሉ። እና በተጨማሪ፣ አብዛኞቻችን ጥያቄዎችን የሚጠይቅን ሰው ለማስደሰት፣ ለመቀጠል ከፍተኛ ፍላጎት ያጋጥመናል። ሲደክማቸው ወይም ውይይቱ ወደ ደስ የማይላቸው አቅጣጫ በሚሄድበት እና ከአቅማቸው በላይ እንደተናገሩ ምልክት ላያሳዩ ይችላሉ። ቃለ መጠይቅ ከመድረሱ በፊት ይህንን ማንሳት - እና ምናልባት በአንድ የተወሰነ ምልክት ላይ መሰማማት - እርግጠኞችን የሚጠቁሙ ወይም አቅጣጫው ወደ ደህንነቱ የተጠበቀ ርዕሰ መቀየር የበለጠ ቀላል እና ብዙም የማይረብሽ ያደርገዋል።

በሚጠቀሙባቸው ቃላት ላይ መሰማማት

ክፍል 7 በሚታተምበት ጊዜ ስለቋንቋ ምርጫዎች የበለጠ ይናገራል። በቃለ መጠይቅ ወቅት፣ ተጎጂውን የሚሰማማቸውን ቃላት እየተጠቀሙ መሆንዎን ያረጋግጡ። የአካባቢ ፈሊጦች እዚህ ጠቃሚ ሊሆኑም ላይሆኑም ይችላሉ። አንዳንድ ግልጽ ደንቦች አሉ። ለምሳሌ ወንጀለኛን እንደ የተጎጂውን ፍቅረኛ መግለጽ ፈጽሞ ተገቢ አይደለም።

አብዛኛዎቹ ታዋቂ ጥቃት የደረሰባቸው ሰዎች እራሳቸውን እንደ 'ተጎጂዎች' ይገልጻሉ፣ ነገር ግን አንዳንዶች 'ሰለባ' የበለጠ ትክክለኛ ቃል እንደሆነ ሊሰማቸው ይችላል እና ሌሎች ደግሞ ሁለቱንም ለማስወገድ ይፈልጉ ይሆናል። በየትኞቹ ቃላቶች ላይ ጥርጣሬ ካለዎት፣ ከጠያቂዎ ጋር ያረጋግጡ እና ምን እንደሚመርጡ ይጠይቁ። በአጠቃላይ፣ ሰዎች እራሳቸውን እንዴት እንደሚለዩ ማክበር ሁልጊዜ አስፈላጊ ነው።

የመሰማት ችሎታ

ሰዎች እንደተሰሙ ሲያምኑ፣ የበለጠ የደህንነት ሰሜት ይሰማቸዋል እና ከዚያም ሃሳባቸውን በብቃት መሰብሰብ ይችላሉ። በደንብ ማዳመጥ እንደሚቻል ማወቅ ጋዜጠኛ ተጎጂዎች ወደ ውይይት ለማምጣት የሚያስፈልገው ብቸኛው በጣም አስፈላጊ ክህሎት ነው። ለርዕስ ጉዳይ ቦታ መስጠት እና ቀላል እና በአንጻራዊነት ክፍት የሆኑ፣ ሰዎችን እንዴት እንደሚመልሱ ምርጫ የሚሰጡ ጥያቄዎችን መጠየቅን ይጨምራል። ምርጫው ግን ከመጠን በላይ እንዳይሆን ይመረጣል።

ያስታውሱ፣ በክፍል 2 እንደተብራራው፣ ፈቃድን ማረጋገጥ ቀጣይ ሂደት እንጂ የአንድ ጊዜ ክስተት አይደለም። ጥያቄውን ከማቅረብ በፊት፣ “ሰለ... (እንደ የተወሰነ ርዕሰ ወይም ክስተት) ብጠይቅዎት ችግር አለው?” በማለት ሊጠይቁት ይችላሉ። ከዚያ ሰዎች በነፃነት ምላሽ እንዲሰጡ ይፍቀዱ። በዲሞክራቲክ ሪፐብሊክ ኮንጎ እና ሌሎች ቦታዎች ከግጭት ጋር የተያያዘ ወሲባዊ ጥቃት (CRSV) ተጎጂዎች ጋር የምትሰራው ኬቲ ርብጅነት ለጋዜጠኞች ልዩ የሆነ ምክር አላት።

ስለ አጠቃላይ ክስተቶች ክፍት የሆኑ ጥያቄዎችን ከመጠየቅ ይልቅ፣ ምንጩን ለናገሩት የሚፈልጉትን ልዩ ነገር እንዳለ አስቀድመው ይግለጹ። ከዚያ ስለዚያ ክስተት ወይም ርዕሰ የቻሉትን ያህል እንዲነግሩዎት ይጠይቁቸው። ለማጋራት ምችት የሚሰማቸውን ሁሉንም መረጃዎች ከሰጡዎት በኋላ ጉልህ የሆኑትን ክፍሎች ማውጣት የእርስዎ ስራ ይሆናል። ይህ ማጋራት ወይም ማሰብ የማይፈልጉትን ዝርዝሮች እንዲናገር ማሰገደድን ማስወገድ የሚቻልበት እንዲሁ መንገድ ነው።^[1]

U. ይመልከቱ: <https://dartcenter.org/resources/reporting-refugees-tips-covering-crisis> [reporting-refugees-tips-covering-crisis](https://dartcenter.org/resources/reporting-refugees-tips-covering-crisis)

#1

#2

#3

#4

#5

#6

#7

#8

የውጤታማ ማዳመጥ ጠቋሚዎች የሚከተሉትን ያካትታሉ፡-

- ዝምታን መፍቀድ እና ሰዎች ሀሳባቸውን እንዲሰበሰቡ ቦታ መስጠት።
- እየተከታተሉ መሆን ለማሳየት በቃልም ወይም፣ እየቀረጹ ከሆነ፣ የቃል ያልሆኑ ምልክቶችን ይጠቀሙ።
- ቁልፍ ነጥቦችን መረዳት ለማረጋገጥ ተመልሰው መፈተሽ።
- ከተናጋሪው ትኩረትን እንዲያወስዱ ከራስዎ ምቹት ማጣት ጋር እንዴት በትዕግስት ቁጭ ማለት እንደሚችሉ ማወቅ።

እነዚህን ማሰወገድ ይሞክሩ፡-

- የሰዎችን ዓረፍተ ነገር ለእነሱ መጨረስ ወይም የሀሳባቸውን ስንሰለት በድንገት መቁረጥ (በማሰታወስ ውስጥ ካልጠፉ በስተቀር - ክፍል **ቁ.5** ይመልከቱ)።
- ማንኛውንም የፍርድ ሰሜት መስጠት - ለምሳሌ፣ አንድ ሰው የሚያስደነግጥ ነገር ሲያወራ የተደናገጠ ፊት ማሳየት (ምን ያህል እንዳሳሰባቸው ወይም እንዳዘኑ መግለጽ ደህና ነው።)
- ማንኛውም ተገቢ ያልሆነ አካላዊ ዝርዝር ለማግኘት ግፊት ማድረግ።
- ለሰዎች ምን እንደሚሰማቸው እንደሚያውቁ መንገር (ሰዎች እርሰዎን ማመን አይችሉም)።

እንዲሁም ተመሳሳይ ክስተቶች እንዲጋጠሙዎት ለሰዎች በመንገር ወይም ወደ የግል ታሪክ ዝርዝር ውስጥ ላለመግባት መጠንቀቅ አለብዎት።

በአንዳንድ ሁኔታዎች፣ ይህ መተማመንን ሊፈጥር እና ውይይቱን ሊያዳብር ይችላል፣ በሌሎች ውስጥ፣ ከተናጋሪው ትኩረቱን ሊወስድ ይችላል እና ለእነርሱ ያጋጠማቸው ተሞክሮ እየቀነሱ ወይም ወደ ጎን እየገፉ እንደሆነ እንዲሰማቸው ያደርጋል። (ጤናማ ወሰንን የመጠበቅ አስፈላጊነት በክፍል **ቁ.6** የበለጠ ተብራርቷል።)

ጊዜን መቆጣጠር እና በጥሩ ሁኔታ ማብቃት

የዚህ ክፍል ርዕስ፣ ተጎጂዎችን በራሳቸው መንገድ እና በራሳቸው ጊዜ እንዲናገሩ ቦታ መፍቀድ ማለት ግን ጊዜን በመቆጣጠር ረገድ ሙሉ በሙሉ ችልተኛ መሆን አለብዎት ማለት አይደለም። ሰዎች ለአደጋ የተጋለጡ ሲሆኑ ውይይቱ እንዳንድ መመሪያዎችን ቢኖራቸው ይጠቀማሉ። እንዲሁም ከላይ እንደተጠቀሰው የተጽዕኖ ደረጃቸውን መከታተል ያስፈልግዎታል። (በአካባቢው ውስጥ የሚቆዩ ከሆነ፣ ሁል ጊዜ ተመልሰው መጥተው ውይይቱን ሊቀጥሉ እንደሚችሉ ሃሳብ ማቅረብ ይችላሉ።)

አንዳንድ የሕክምና ባለሙያዎች ስለ 'ሦስት ሦስተኛው' ደንብ ይናገራሉ።

በሐሳብ ደረጃ የውይይቱ የመጀመሪያ አንድ ሦስተኛው ተናጋሪው በአንፃራዊነት ደህንነቱ በተሰማው ጊዜ እና ልምዶች ላይ ማተኮር አለበት። መካከለኛው ክፍል፣ ለምሳሌ አስደንጋጭ ክስተቶች፣ በጣም አስቸጋሪ በሆነው ነገሮች ላይ ያተኮራል። የመጨረሻው ክፍል ደግሞ፣ በአሁን እና በወደፊት ላይ - ተጎጂውን ወደ እዚህ እና አሁን እንዲመለስ እንደ ድልድይ የሚረዳ ማንኛውም ነገር ይሆናል። ግለሰቡን በቃለ መጠይቁ መጨረሻ ላይ በደረሰበት በጣም መጥፎ ነገር ውስጥ ተዘናቆ መተው የለብዎትም።

በአዎንታዊ ሁኔታ ለመጨረስ ይሞክሩ፤ ነገር ግን ከመጠን በላይ አያድርጉት፣ እንዲሁም ነገሮች ከእውነታው የተሻሉ እንደሆኑ ያስመሰሉ። ሰዎች ይህን ለመቋቋም ምን ጠቃሚ ሆኖ እንደገኙት እና ለሌሎች ምን እንደሚመክሩ መጠየቅ ይችላሉ። ጠንካራ የመጨረሻ ነጥብ ማግኘት ሁልጊዜ ቀላል አይደለም። ቢያንስ ሰዎች በቀሪው የቀኑ ሰዓት ምን እንደሚያደርጉ ሁልጊዜ መጠየቅ ይችላሉ። እርግጥ ነው፣ ሰዎችን ማመስገን አይርሱ፣ እና ከወደፊት ግንኙነት፣ ስለ ጽሑፍ መረጃ በመላክ እና በመሳሰሉት ጉዳዮች የገቡትን ማንኛውንም ቃል ይጠብቁ።

